

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HARALD BERGSTEDT

FØR
REVISIONEN

TRE ARTIKLER OM ROSTOCKMØDET

AABENRAA . A. OLESENS FORLAG . 1954

**FØR
REVISIONEN**

HARALD BERGSTEDT

FØR
REVISIONEN

TRE ARTIKLER OM ROSTOCKMØDET

AABENRAA . A. OLESENS FORLAG . 1954

*Optryk fra »Revision«
den 1/11, 15/11 og 15/12 1953*

Mødet i Rostock den 17. Marts 1940

Interview med Pastor Schmidt, Petersholm.

Mødet paa ROSTOCK-Kanten den 17. Marts 1940 mellem MUNCH og HIMMLER er eet af de betydningsfuldeste i Danmarks Historie - lisaa betydningsfuldt som STAUNINGS Møde med EDEN i LONDON i 1937.

De to Møder hænger sammen som et Par siamesiske Tvillinger.

I samme Stund EDEN sa NEJ til STAUNINGS Anmodning om en engelsk Garanti for IKKE AT BENYTTTE DANSK JORD imod Tyskland - i samme Stund var det saa givet som TO og TO er FIRE - at saa MAATTE Tyskland - i simpleste Selvforsvar - komme England i Forkøbet ved den Indmarsj det loyalt hade bebudet allerede i 1907. En Indmarsj lisaa venskabelig som AMERIKAS Indmarsj i GRØNLAND i 1941, ENGLANDS paa Island og Færøerne og RUSLANDS paa Bornholm.

Saadan er det nu eengang for et fredeligt lille Land at ligge midt imellem mægtige Rivaler, som man hver for sig staar i venskabeligt Forhold til.

Denne Venskabelighed blev da ogsaa anerkendt af baade England og Tyskland - og NETOP for at undgaa al Panik og misforstaaet Frygt for uvenskabelige Hensigter blev MULIGHEDEN AF EN INDMARSJ altsaa i god Tid holdt aaben FRA BEGGE SIDER.

TYSKLAND - den mest udsatte - kom først.

I Foraaret 39 kunde Chefen for det hemmelige danske Efterretningspoliti (VON KOHL) indberette fra BERLIN, at Krigen var nær forestaaende og Indmarsjen UUNDGAAELIG - med samt en Opfordring til i Stilfærdighed at indrette sig paa DET UUNDGAAELIGE. Tiltraadtes af STAUNING og MUNCH, som derpaa selvfølgelig har nedsat de UUNDGAAELIGE - yderst fortrolige Udvalg - som GALSTER - med sine intime Forbindelser - har berettet om. Og i Marts 40 kom altsaa den DIREKTE

Opfordring fra tysk Side til RROSTOCK-MØDET den 17. Marts for at aftale Indmarsjens PRAKTISKE Enkeltheder – **selvfølgelig** paanær selve Datoen, der **selvfølgelig** skulde komme som Lyn fra klar Himmel – og vel ogsaa afgang af hvor langt ENGLAND var fremme med SINE Forberedelser.

Selve Mødet maatte baade fra tysk og dansk Side begribeligvis omgærdes med den yderste Hemmelighedsfuldhed – nævnes heller ikke i MUNCHS Optegnelser, hvor der er ET HUL mellem Lørdag den 16. Kl. ca. 11 til Mandag den 18. Kl. ca. 10. Og det vilde forsaavidt heller ikke ha haft Interesse for andre end Historikerne, om ikke en Kreds af STAUNING-MODSTANDERNE med Vold og Magt hade villet gøre den tyske Indmarsj til et brutalt »Overfald« – endog en »fjendtlig Erobringskrig« – og alle os Hundrede Tusinder, der fulgte STAUNING, MUNCH og SCAVENIUS, til »Landsforrædere«!

Fra DEN SIDE har man derfor haardnakket nægtet at tro paa et ROSTOCKMØDE. Et stort Held for os »Landsforrædere« var det derfor, at en saa kendt og anset Mand som Pastor SCHMIDT fra Aabenraa-Kanten netop paa samme Dag i Rostock løb paa Dr. MUNCH – og kan vidne derom.

Vi besøger Pastor SCHMIDT.

— — —

AABENRAA er en udpræget Grænseby – den sydligste af Østjyllands Købstæder. Danske og Tyske har her gennem Aarene lært sig den indbyrdes Fordragelighed. Ved Kirken staar et smukt Monument rejst af Danske og Tyske i Forening – hvor Dødens Engel vemodigt forener den døde Dansker og den døde Tysker. Og AABENRAA er lisaa naturligt blevet et Hovedsæde for Kravet om den store forsonlige REVISION af Besættelsestidens plumrede og forløjede Forhold, saa Danske og Tyske paany kan se hinanden i Øjnene.

Fra Raadhusets Naboejendom, hvor Fru OLESEN har sin ansete Kunsthandel, har Redaktør OLESEN i otte Aar udsendt sit upolitiske Blad »REVISION« – trods en Modstand saa haard, saa Bladet maatte trykkes helt oppe i Hirtshals.

Køreturen fra AABENRAA – de 25 Kilometer – ned til Grænsen er betagende. Vi standser en Stund ved Stedet hvor Regeringen – efter Rigsdagsbeslutningen af 19. Jan. 40 – lod de første faa Danske falde for med dansk Blod at ha understreget dansk Neutralitet – – saa videre ned imod Grænsen.

Her er KRUSAA – – de blaa danske Gendarmer, de danske Reklameskilte paa den ene Side Grænsen – – de tyske paa den anden – – Landskabet og Befolkningen komplet eens paa begge Sider – – blot NORDFOR er Omgangssproget DANSK mellem

Tyskerne - - SYDPAA er det Tysk mellem DANSKERNE.

Sært - sært - - saadan en Grænse!

Vi drejer ØSTPAA AD KOLUND-Vejen - - ned til den dejlige FLENSBORG FJORD. Her gaar den nyanlagte »FJORD-VEJEN« - bygget ind i Bakkerne - med Stensætning langs Stranden .. »Danmarks skønneste Vej« - hvor det hvisker omkring een med vemodige Navne og Minder ....

Derovre paa Tysksiden ligger GLYKSBERG - de danske Kongers Stamslot - - midt i Fjorden de to danske »OKSØER« - skovgrønne - idylliske - og fjernt i Disen - ogsaa dansk - det mindere BROAGERLAND ....

Saa gaar det nordpaa igen og her ligger saa TØRSBØL med Gaarden PETERSHOLM, hvor den gamle Pastor SCHMIDT bor - - paa »Aftægt« hos een af sine Børn i den gamle Gaard med de store Stuer - Præstegaardsstuer at se - med Udgang til en gammel Have - stor som en gammel Præstegaardshave. - -

- - - Pastor SCHMIDT er nu 84 Aar, men en statelig Mand - Kraftnatur - med tunge karakterstærke Ansigtstræk - - en aandsstærk og vidtberejst Mand - Skribent - Taler - Foredragsholder - Kirkemand - - har endnu i Aar personligt deltaget i Høstarbejdet - har lige været ude med Leen i Haand og for fjerde Gang i Aar slaaet sin store Præstegaardsplæne.

Hans Væsen er sundt og sindigt - hans danske Sprog har sønderjysk Klang - - og han har kun gode Minder fra TYVE AAR i den danske Rigsdag som Repræsentant for det tyske Mindretal.

Under KØLLER-PERIODEN (1897-1901) - skabte daværende Pastor SCHMIDT, Vodder, Respekt om sig ved - som tysk Præst - skarpt og modigt at protestere mod den tyske Statsundertrykkelse af Danskheden i Nordslesvig.

Ved DANSKE SAMFUNDS sidste Generalforsamling i AABENRAA fik han af Formanden, HANS ANDERSEN, Kongsbjerg, følgende smukke Hyldest:

»Vi ældre mindes endnu fra vor Ungdom med uforbeholden Respekt den korte Aarrække før første Verdenskrig, da Nordslesvigeren Pastor SCHMIDT, Vodder, samlede en lille Kreds af ranke og selvstændige Mænd omkring sig til Protest mod den Undertrykkelsespolitik, som den tyske Stal førte mod den danske Befolkning i Nordslesvig .... Hvor har vi Manden og Mændene, der kan se og tale saa stærkt blandt Hjemmetyskerne idag?«

Ved GENFORENINGEN i 1920, da tyske Præster og Lærere blev suspenderet, var Pastor SCHMIDT 51 Aar og blev som tysk Repræsentant sendt ind i det danske Folketing, hvor han sad indtil han i 39 trak sig tilbage. Ved denne Lejlighed tak-

kede den danske Undervisningsminister JØRGEN JØRGENSEN ham i smukke Ord: FORDI HAN ALTID PAA EN VÆRDIG MAADE HADE TALT DET TYSKE MINDRETALS SAG .... OG I KRAFT AF SIN RIDDERLIGE OPTRÆDEN SKAFFET SIG ANSEELSE OG RESPEKT I DENNE SAL ..« - - og Tingets Formand - den gamle HANS RASMUSSEN - fremhævede »HANS NOBLE OG ELSKVÆRDIGE OPTRÆDEN, DER HADE SKABT SYMPATI OM HANS PERSON« (Rigsdagstidende 1938-39, Sp. 5244 og 5467) - og i DANSK BIOGRAFISK LEKSIKON har han - trods Tysker - faaet sin særlige smukke Biografi (Bind XXI - 1941 S. 246 ff).

- Jeg har altid staaet mig godt med alle Partier, siger Pastor SCHMIDT - og de har alle været flinke imod mig. Gamle »I. C.« skaffede mig ganske ekstraordinært en Præstepension uden Ansøgning fra MIN SIDE. - - »Bageren« - den sønderjyske Folketingsmand I. P. NIELSEN, Dynt, vilde endda skaffe mig en ekstraordinær Rigsdagspension i 39, da jeg gik af, men jeg mente, det vilde der ikke være Anledning til. Saa var det STAUNING, der var fintfølende nok til at forhøje min Præstepension fra 3.000 til 5.000, saa jeg ikke behøvede at føle min Selvstændighed som Tysker indskrænket ved at være dansk Statspensionær. - - - Mit Hovedkrav i Rigsdagen var »KULTURELT SELVSTYRE« - i Skole og Menighed - naturligvis under dansk Kontrol. Det vakte først Modstand: »En Stat i Staten«, sa man. Men det var jo kun hvad jeg ønskede for alle europæiske Mindretal: Danske - tyske - polske - jødiske. Og tilsidst gik det igennem. Ved Landstingsvalget i HERNING (i Trediverne) - »Studehandelen« som det blev kaldt - skaffede jeg Socialdemokratiet et ekstra Mandat ved de tyske Stemmer, som ikke var nok til at faa en tysk Landstingsmand valgt. Ved denne Lejlighed lovede STAUNING os dette »Selvstyre« samt et tysk Gymnasium. Og det fik vi - endda med Tilslutning fra alle Partier - og uden at appellere til »Studehandelen i Herning«. Saadan har jeg samarbejdet med alle danske Partier - ligefra BENT HOLSTEIN og JØRGEN JØRGENSEN til STAUNING og MUNCH«.

....

.... Og saa er vi ved det.

— — —

- De traf altsaa MUNCH den 17. Marts 1940 i ROSTOCK?

- Ja - og DEN PARLAMENTARISKE KOMMISSION mindede mig om, at jeg ogsaa eengang før havde truffet MUNCH i Tyskland - hvad der jo er rigtigt nok. Det var en Nat i 1938 paa en Station mellem BERLIN og VARNEMYNDE, da MUNCH

stak Hovedet ud af Sovevognen i Nattoget. Vi genkendte hinanden og talte lidt sammen om ligegyldige Ting. Det var det hele. Jeg husker Episoden efter at være gjort opmærksom paa den:

- Men saa ANDEN GANG?

- Ja, det var i Dagene mellem 15. og 20. Marts 1940. Jeg kan saa nogenlunde kontrollere det ved Hjælp af mine Breve og Brevkort til Hjemmet i disse Dage. Jeg kom altsaa ind et Sted i ROSTOCK - og der sad Dr. Munch.

- Hvad var det for et Sted?

- Det skal jeg ikke kunne sige, men kom jeg idag til ROSTOCK igen, skulde jeg nok kunne genkende det.

- Hvad talte De om?

- Vi vekslede naturligvis nogle høflige Ord som daglige Rigsdagskolleger gennem mange Aar - og MUNCH sagde, at han var paa Weekend-Besøg, men jeg kunde ikke frigøre mig for den Fornemmelse, at min uventede Tilsynekomsst virkede UBELEJLIGT paa Dr. MUNCH. Men hvert Menneske, tænkte jeg, kan jo have sine private Ærinder og Sorger, som man til Tider helst vil være alene med. Jeg trak mig derfor hurtigt tilbage efter et Par almindelige Rejsebemærkninger.

- Og dog husker De det klart saa længe bagefter?

- Ja - ti straks efter traf jeg paa Gaden min Halvslægtning Dr. JACOBSEN, der et Par Gange hade besøgt os i PETERSHOLM. Det var ogsaa et uventet Træf - - og endda paa samme Dag. Han var imidlertid lisaa mærkeligt forlegen og tilbageholdende som Dr. MUNCH, saa vor Samtale blev ret kort. Han nøjedes med at forklare mig, at der skulde forhandles mellem tyske og danske Repræsentanter, og at han var bleven sendt til ROSTOCK for at holde sig rede, naar man ønskede Oplysninger om nordiske Forhold, som han hade beskæftiget sig med.

Vi skiltes altsaa hurtigt, men min Tanke gik jo nu ganske naturligt til den ensomme Dr. MUNCH, og jeg nøjedes med at tænke som saa: at i Tider saa bevægede maatte der jo nok imellem et Par Nabolande kunne opstaa Problemer, der krævede personlige Forhandlinger mellem de mest kompetente Personligheder.

- - Men da saa - KUN TRE UGER EFTER - den tyske Indmarsj fulgte, da faldt der for mig et nyt Lys over min lille Oplevelse den 17. Marts. Jeg vidste jo - fra første Verdenskrig - og fik det siden bekræftet om »FRIKORPS DANMARK«-Folkene - at den danske Soldat var højt regnet baade for sin Samvittighedsfuldhed og sit Mod - og naar Indmarsjen nu foregik SAA fredelig og velordnet, saa blev det for MIG klart, at ROSTOCK-

MØDET havde været af ganske overordentlig stor Betydning og at jeg kunde gøre Ulykker ved at tale for højt om mit Møde i ROSTOCK med Dr. MUNCH.

- - - Jeg tav altsaa - til i 1945-46, da man begyndte at vælte sig over os andre med Beskyldninger for »Landsforræderi« - - og at vi maatte jo vide, »at Danmark var i Krig med Tyskland«, og at Regeringens Paroler om »Samarbejde« var »ikke ment som de var sagt«. DA FØRST følte jeg mig forpligtet til at berette om det, jeg personligt havde oplevet i ROSTOCK.

- - I 46 blev jeg sat fast i SØNDERBORG Fængsel og siden interneret paa Gaarden her, mens hele mit Arkiv - Bøger - Breve - Aviser - blev beslaglagt til Undersøgelse - og endelig - hele seks Aar efter - da OLESEN i »FRA UTRYKTE KILDER« havde optrykt min Beretning - blev jeg indkaldt for DEN PARLAMENTARISKE KOMMISSION (d. 7/2 og 2/3 51).

- Hvordan gik det saa DER?

- Jeg blev behandlet korrekt - - men de to Møder blev meget forskellige. **Første Gang** yderst koldt og formelt. En Snes Mennesker sad i Kreds. Jeg gik ind i Midten og hilste rundt, men ingen rejste sig og hilste igen. Min Beretning blev koldt modtaget men absolut fastholdt fra MIN SIDE - paa alle Punkter. **Anden Gang** derimod havde de hørt om mit omtalte Møde med MUNCH den Nat i 1938 og havde nu Haab om at forklare min ROSTOCK-BERETNING som en »Erindringsforskydning«. Straks ved min Indtræden rejste alle sig op og modtog mig med venlige og forventningsfulde Miner - men des større blev Skuffelsen, da jeg maatte fastholde, at de to Møder umuligt kunde forveksles. Derfor borgede blandt andet mit Møde med Dr. JACOBSEN, der jo var en særdeles velanskrevet Mand, hvem den norske Rektor, Professor MOHR endda ganske specielt har takket for hans venlige Omsorg for DE NORSKE STUDENTER, der af TERBOVEN blev deporteret til Tyskland.

Her slutter Pastor SCHMIDT. Vi andre kan tilføje, at Professor MOHR, der var Rektor for Universitetet i OSLO, i en særlig Skrivelse til det danske JUSTITSMINISTERIUM (af 18. Juni 47) har bevidnet, at de norske Studenter overfor HAM har betegnet det som »EN STOR LYKKE AT DE FIK NETOP DR. JACOBSEN til Lejrkommandant«.

— — —
Om ROSTOCK-MØDET er meget mer at fortælle. Derom næste Gang.

Rostockmødet den 17. Marts 1940

Dediceret Hr. HANS HÆKKERUP — vor nye Justitsminister.

Vi fortsætter idag vor Beretning om DET HEMMELIGE MØDE i ROSTOCK d. 17. Marts 1940, hvor de nærmere Former for den forestaaende tyske Indmarsj i Danmark — TRE UGER I FORVEJEN — blev aftalt mellem den danske Udenrigsminister DR. MUNCH og den tyske Rigsminister HIMMLER — med Følge.

Og vi henvender denne offentlige Paavisning til vor nye Justitsminister, Hr. HANS HÆKKERUP, der nu har overtaget Beretningen fra den afsluttede PARLAMENTARISKE KOMMISSION hvor han selv har været saa fremtrædende et Medlem. Og Hr. HÆKKERUP maa ikke være vred paa hverken MIG eller nogen af os andre, der saa haardnakket fremfører dette Møde, som han saa kategorisk har fornægtet. Vi veed jo alle POSITIVT, at Pastor SCHMIDT som højt anset Præst og Aandsarbejder har en oplagt SANDHEDSPLIGT — mens I Politikere har en lisa oplagt LYVEPLIGT, naar I staar overfor Situationer, der SKAL klares.

Vi taler altsaa ikke i barnlig Forargelse over, at **I HAR LØJET** dengang det var STATSNOVDENDIGT at lyve, fordi Situationen krævede det. Vi hævder kun, at NU foreligger denne Nødvendigheds-Situation ikke længer — og derfor har vi Ret til at kræve, at I gør lisa EDVARD BRANDES i 1917 EFTER Ø-SALGET, da han aabent erklærede: **JEG LØJ — OG DET VAR MIN EMBEDSPLIGT AT LYVE.**

Og endnu mindre skyldes det en tarvelig Lyst til at skade SOCIALDEMOKRATIET — for mit eget Vedkommende kan jeg sige: TVÆRTIMOD. Mit mangeaarige landsomspændende, Kulturarbejde i Socialdemokratiet har været den indholdsrigeste Del af mit Liv. Det veed ingen bedre end DE, Hr. HÆKKERUP, fra Deres eget Hjem, hvor jeg gennem Aarene har haft det

kosteligste Samarbejde med Deres prægtige lille Mor. Vore tre store sociale Hørespil om »BØRNEVÆRNET« er pertentligt blevet til i hendes hyggelige Enkestuer – og hendes henrivende lille Beretning: »DEN SACHSISKE DRENG« – om DEM og Deres Bror PER og den lille Tyskerdreng – er blevet til og færdigbearbejdet ude i MINE STUER paa Høgholtvej.

Jeg er ovenikøbet stol! og glad over at ha kunnet være et nyttigt Redskab for STAUNING – BUHL – ALSING ANDERSEN – BOMHOLT og LAURITS HANSEN – i den FORDRAGELIGHEDSPOLITIK som dengang var nødvendig. Og ligesom jeg DENGANG – i Tysklands Magtdage – hade den fuldeste Menigmands-Tillid til DEM i deres »Europa-Politik« – saaledes har jeg – efter Tysklands Sammenbrud – haft den fuldeste Tillid til HEDTOFTS og RASMUS HANSENS – til ERIKSENS og BJØRN KRAFTS »Atlant-Politik« – – fordi jeg helt til den inderste Trevl er gennemtrængt af den Forstaaelse, at i Udenrigspolitik bliver Menigmand aldrig andet end CHARLATANER og »KANDESTØBERE« – og at Statens øverste Kommandobro er det eneste Sted hvor det fulde nøgterne og intime Overblik haves.

Forstaaet?

Jeg tror altsaa, at den største Tjeneste, jeg idag kan gøre mit Land og mit gamle Parti, er efter ringe Evne at være med til at sprede den forvilede Forvirring som en paatvungen LYVEPOLITIK har drevet os ud i – og forklare Befolkningen Sammenhængen i den fast gennemførte FORDRAGELIGHEDSPOLITIK som VI SOCIALDEMOKRATER gennemførte til Redning for vort Land og som KUN VI kunde gennemføre, fordi ALT STOD og FALDT med Tillidens Bevarelse hos Byernes store Arbejdermasser. I en Menneskealder har SOCIALDEMOKRATIET gennemført store gennemgribende Reforme, der har forvandlet det danske Folk – ligefra Tariffernes Forhøjelse fra Proletarlønninger til Medborgerlønninger – og til Arbejderferierne den Dag idag – store og stadig fremadskridende Reforme der dog alle er udgaaet fra internationale Strømninger og Reformbevægelser – ofte efter direkte udenlandsk Mønster – – men BESÆTTELSESPOLITIKKEN var DANSK – 100 pCt. – uden Eksempel eller Mønster fra Udlandet – helt igennem selvstændigt udsprunget af DANSK SITUATION – DANSK SIND og DANSK FORSTAND.

Ingen Ære skal her tages fra to saa betydelige Mænd som MUNCH og SCAVENIUS – – men med al deres Mod og Forstand hade de dog intet formaaet uden med STAUNING og hans haandfaste gamle Fagforeningsledere i Ryggen.

Det er OS der har Hovedæren – og Hovedansvaret – for ALLE

TRE DANSK-TYSKE AFTALER der blev truffet:

- 1) Aftalen i ROSTOCK d. 17/3 40 om INDMARSJEN.
- 2) Aftalen paa AMALIENBORG d. 9/4 40 om KAPITULATIONEN - og
- 3) Aftalen i SANDKROEN ved Liseleje - Oktober 40 - om **Samarbejdet mellem SOCIALDEMOKRATIET OG BESÆTTELSESMAGTEN.**

Af disse tre Aftaler har den i ROSTOCK været den dristigste, fordi den blev truffet FØR INDMARSJEN og derfor KUNDE misforstås som en Slags dansk-tysk Alliance, hvad den jo ikke var. Det dokumenterer STAUNINGS London-Besøg i 1937. Den maatte DERFOR - og ogsaa af andre Grunde - baade fra DANSK og TYSK Side omgives med den strengeste Hemmelighedsfuldhed - ja LYVES ned. Det var derfor DEN der blev Udgangspunktet for HELE DEN LYVE-PERIODE som Tysklands Nederlag drev os ud i .... og som vi nu SKAL og MAA ud af.

Og ret længe har den da heller ikke kunnet hemmeligholdes, hvad følgende Fakta viser:

D. 4. April 40 - i Frederikshavn - advarede den engelske Konsul i Aarhus min Bror (Kapt. Axel Bergstedt - D.F.D.S. - S/S »Harald«) mod at gaa over Nordsøen, da Danmarks Besættelse var umiddelbart forestaaende. **HAN** har altsaa kendt Aftalen.

D. 8. April 40 lod ALSING ANDERSEN Forterne afvæbne og gav Hærstyrkerne Fredeligheds-Ordre. **HAN** har altsaa ogsaa kendt Indmarsj-Aftalen - »**endda paa Dag og Klokkeslet**« (Information 16/9 51).

D. 9. April 40 var Bombeflyverne over AMALIENBORG - altsaa et demonstrativt Komediespil, som baade Konge og Ministre dernedenunder har kunnet ta med Sindsro. - De 13 Faldne ved Grænserne har ligeledes været et sørgeligt nødvendigt Komediespil - og de store beroligende Kapitulations-Plakater, der samme Dag blev opslaaet Landet over, hævdes at have ligget hemmeligt trykt et Par Dage i Forvejen.

D. 10. April 40 har Rygterne om Forhaandsaftalerne da ogsaa allerede været saa kraftige, saa ALSING ANDERSEN altsaa allerede Dagen efter Kapitulationen »paa Ære« har maattet lyve dem ned.

D. 14. April 40 - kun fire Dage efter ALSING ANDERSENS »Paa Ære«-Dementi har ROSTOCK-Rygterne - endda fra saa anset Side som BENT HOLSTEIN - holdt sig saa haardnakket saa CHRISTMAS-MØLLER i Brev henvendte

sig DIREKTE til Dr. MUNCH og bad om et personligt Dementi FRA HAM – men fik ingen Svar. Dr. MUNCH har IKKE kunnet faa sig til **privat** at lyve overfor saa anset en Partifører og Rigsdagskollega.

D. 5. Maj 40 hade Rygterne i Inderkredsene stadig holdt sig saa CHRISTMAS MØLLER i et nyt Brev gentog sin Anmodning – men fik stadig intet Svar.

D. 8. Maj 40 prøvede saa JØRGEN SEHESTED – under et Teselskab hos RENTHE-FINK – at faa Oplysning om Sammenhængen men blev paa det bestemteste anmodet om ikke at røre ved dette Emne. – Rygterne holdt sig imidlertid vedholdende i velunderrettede Kredse og tilsidst – –

D. 28. Maj 40 maatte STAUNING selv standse alle Drøftelser med et officielt Dementi af ENHVER FORHAANDSVIDEN OM BESÆTTELSEN – han der personligt hade ledet det hele. **Edvard Brandes om igen.**

Saa standsede Rygterne i den Omgang – ogsaa af en anden Grund. Ti de tyske Sejre blev nu i Sommerens Løb saa overvældende – Belgiens og Frankrigs Kapitulation – Englands Tilbagetrækning fra Fastlandet – saa ROSTOCKMØDET tabte sin Interesse.

D. 8. Juli 40 gik CHRISTMAS MØLLER ind i den nye FORSONLIGHEDSREGERING.

I August 40 oprettedes DANSK-TYSK FORENING.

I September 40 (21/9) i fortroligt Partimøde forberedte STAUNING sit Parti paa »voksende venskabeligt Samarbejde med Tyskland«.

I Oktober 40 sendte STAUNING LAURITS HANSEN og Henning DALSGAARD til SANDKROEN ved Liseleje forat slutte indbyrdes Samarbejds-Aftale mellem SOCIALDEMOKRATIET og BESÆTTELSESMAGTEN - hvorefter -

D. 19. Oktober 40 FRITS CLAUSEN aflyste sin »Magtovertagelse«, der var proklameret til den 20. Oktober.

En almindelig Samarbejds-Situation, hvorunder alle »Forhaandsaftaler« var et længst passeret Stadium.

— — —

Indtil Tysklands Stjerne dalede.

Nu dukkede Modstandsbevægelsen frem. Den vendte sig med stigende Styrke imod Regeringen og Fordragelighedspolitikken – og nu blev »Forhaandsaftalerne« paany aktuelt Stof og fra 43 med voksende Fjendtlighed brugt som kompromitterende Stof mod Regeringen i Modstandsfolkernes Pjecer og »HVIDBØGER«.

Indtil Tyskland brast sammen og »UDRENSNINGSBEVÆGELSEN« kastede sig over alle dem der havde fulgt Fordragelighedspolitikken SAMARBEJDS-PAROLER. NU blev det Modstandsbevægelsens Interesse at TIE FORDRAGELIGHEDSTIDEN FULDSTÆNDIG NED – ja at udrydde dens Minde somom den aldrig havde været –.

– – En bevidst Fortielses-Kampagne. – –

Og i første Række kom dette til at gælde »FORHAANDSAFTALRNE« – og nu blev det FORDRAGELIGHEDSFOLKENE – og i første Række de INTERNEREDE – der paa Liv og Død blev interesseret i at dokumentere STAUNINGSPOLITIKKEN.

Mange af os blev skudt (Prof. GUDMUNDUR KAMBAN) – andre døde i Fængslerne (BENT HOLSTEIN – FRITS CLAUSEN m. fl.) – andre græmmede sig ihjel under Forfølgelserne (KNUTZEN – KNUD BACH – THUNE JACOBSEN – BORBERG – KNUD NORDENTOFT). Alle i Massevis blev vi fradømt Ære – Gods og Borgerrettigheder – afskaaret og udelukket fra Offentligheden SOM IKKE-EKSISTERENDE – eller bagvasket og latterliggjort – – og det var kun meget faa af os – som SEHESTED og OLESEN – hvis Stemmer i Længden kunde trænge frem til Offentligheden paany.

Men NU er det ved at ske og det bliver ROSTOCKMØDET d. 17/3 40, der kommer til at rense Luften. Her er atter nogle Data.

D. 9. April 46 fremlagde SEHESTED i Byretten sin Beretning (skrevet i Fængslet) om »SANDHEDEN OM DEN 9. APRIL«.

D. 4. November 46 tilbød han DEN PARLAMENTARISKE KOMMISSION at føre Vidner for ROSTOCKMØDET men fik intet Svar. Paa Forespørgsel meddeltes det ham, at hans Breve ikke var modtaget, men fra JUSTITSMINISTERIET meddeltes det ham, at hans Brev VAR videre sendt til Kommissionen.

D. 2. Decbr. 46 afgav Stadsarkivar FLEMMING-DAHL i Byrettens 21. Afdeling for lukkede Døre Forklaring for Dommer KAREN JOHNSEN om de HOLSTEINSKE Meddelelser til ham om Rostockmødet (senere bekræftet for Den parlamentariske Kommission).

D. 3. Decbr. 46 afgav Folketingsmand HARTEL en tilsvarende Beretning.

D. 8. Januar 48 tilbød Sehested ØSTRE LANDSRET at føre Vidner for Forhaandsaftalerne for at retfærdiggøre

sin egen Sag men blev afvist med, at det hørte ind under KOMMISSIONEN (der hade nægtet at modtage hans Henvendelse) – altsaa en ren Svikmølle.

I 1950 udsendte saa OLESEN Aabenraa, sin Bog »FRA UTRYKTE KILDER« med Pastor SCHMIDTS Beretning om sit Møde med Dr. MUNCH i ROSTOCK. Og den satte endelig Sensationen i Gang.

D. 7. Februar 51 blev Pastor SCHMIDT stævnet for KOMMISSIONEN – første Gang – og fastholdt sin Beretning.

D. 2. Marts 51 blev han indkaldt anden Gang men fastholdt urokkeligt sin Beretning yderligere støttet ved Henvi- sning til sin Slægtning DR. JACOBSEN der i HIMM- LERS Følge var stævnet til ROSTOCK samme Dag som Pastor SCHMIDT – og som allerede den 18/6 47 hade faaet det smukkeste Skudsmaa- fra det norske Uden- riggsministerium.

D. 24. April 51 bekræfter Godsejer AXEL JUUL, WIL- LESTRUP pr. Arden, for den PARLAMENTARISKE KOM- MISSION Bent Holsteins detaillerede ROSTOCK-Medde- lelse – direkte fra hans egen Mund (Stort Referat Bind III Sp. 263–66).

D. 16. September 51 fastslog Frihedskæmperbladet »IN- FORMATION« at INDMARSJEN var »forud kendt paa Dag og Klokkeslet« og at »alt andet er Løgn«.

D. 15. December 51 fastslog JOHANNES HOHLENBERG (»ØJEBLIKKET«) med eksempelløs Skarphed, at vi levede i en Luft af »LØGN« og at »Der er endnu en Akt af Komedien igen« – og

D. 15. Marts 52 fastslog Lektor GALSTER (i Øjeblik- ket) – ligeledes fra Frihedskæmperside – at ROSTOCK- MØDET var forberedt ved et hemmeligt Udvalg fra dansk Side i 1939–40 – hvad der jo passede som Fod i Hose til VON KOHLS Meddelelse om hans Indberetning til STAU- NING-MUNCH i Foraaret 39.

I Marts 52 – efter et Møde i Aabenraa – krævede Red. HUHLE, »Sønderjyden«, støttet af andre socialdemokrati- ske Provinsblade, Sag anlagt imod »Bagvaskerne« – men blev afvist af Justitsministeren HELGA PETERSEN – hvorefter jeg

I Sommeren 52 i REVISION i »TOLV BREVE« til HUHLE gjorde Rede for mine personlige Erfaringer om Brydnin- gerne i Socialdemokratiet under Besættelsen. De »TOLV BREVE«, der udkom som Pjece i December 52, blev tiet ned i hele den politiske Dagspresse og kun optrykt i

»SLESVIGEREN« og »ØJEBLIKKET« - men
i **Foraaret 53** anmeldt i NATIONALTIDENDE af DR.
MED. JOHANNE CHRISTIANSEN og i AFHOLDSBLA-
DET af Fru LARSEN-LEDET.

Og endelig

d. 1. Maj 53 kunde Red. OLESEN i sit Blad Revision
offentliggøre HIMMLERS personlige Beretning om For-
handlingerne i ROSTOCK - optrykt i Facsimile, saaledes
som Himmler havde forklaret det hele til Professor von
Leers.

— — —

Fakta af mere INTERN Natur skal jeg forelægge Hr. HÆK-
KERUP ved en Audiens. Vi - de INTERNEREDES Slægtled -
gaar ikke i Jorden før vi har bragt fuldt Lys over den Uret-
færdighed der er bleven øvet imod os. HELGA PETERSEN
kunde med NOGEN Undskyldning skyde fra sig, fordi det ikke
var HENDES Parti der hade haft Førerskabet. Men det er
SOCIALDEMOKRATIET, der med fuldt Ansvar og fast Haand
har ført Danmark ind i Fordragelighedspolitikken. Derfor er
det ogsaa SOCIALDEMOKRATIET, der er selvskrevet til Før-
erskabet naar der nu bagefter - hvor Sindene er faldet til Ro -
skal gøres Ret og Skel til alle Sider.

Det er en stor NATIONAL Opgave - og den ligger i Hr.
HÆKKERUPS Hænder.

III

En Slutbetragtning over Mødet i Rostock den 17. Marts 1940

En jævn Redegørelse overfor Rigsdag og Presse.

I vor første ROSTOCK-Artikkel (1/11) besøgte vi Aabenraa og gav en nøgtern Skildring af den højtansete gamle Pastor SCHMIDT, Petersholm pr. Tørsbøl. Hans Beretning om sit Sammentræf med Dr. MUNCH i Rostock d. 17. Marts 40 satte hele Landet i Røre – tør man nok sige. Som Landsarkivar JØRGEN HVIDTFELDT nylig udtrykte sig i ARBEJDERNES OPLYSNINGSFORBUND i Aabenraa: **»Rostockmødet er blevet et Begreb i Danmark«**. Det er derfor sikkert gaaet mange som mig: Jeg MAATTE se den Mand og faa et Indtryk af ham.

I vor anden Artikkel (15/11) gav vi en Oversigt over alle de »Rostock-Rygter« der allerede var i fuld Udbredelse, før Pastor SCHMIDTS Beretning kom frem. Disse Rygter var allerede i Gang paa selve d. 9. April. De arbejdede sig siden frem fra Inderkredsene til Offentligheden med stigende Styrke. De pressede sig frem baade for Byretten – Landsretten og DEN PARLAMENTARISKE KOMMISSION – i Løbesedler - Pjecer – Aviser og paa offentlige Møder – de kom fra Soldater der hade maattet aflevere deres Patroner Dagen før Besættelsen og forlade Feltposterne og lade sig lukke inde paa Kasernerne, **INDTIL DANMARKS BESÆTTELSE VAR GENNEMFØRT** – de kom fra Officerskredse – Bladkredse – helt oppe fra de højeste anseteste Kredse i Landets Top – snart fra Modstandsfolkenes Pjecer og »HVIDBØGER« – snart fra de INTERNEREDES tusendtallige Folkefærd.

Det var Rygter, der trodsede alle Forbud – Mundkurve – Forvrængninger og Dementier – og som idag er stærkere og mere afklarede end nogensinde. Som INFORMATION udtrykte det 16/9 51): **»BESÆTTELSEN VAR KENDT I FORVEJEN PAA DAG OG KLOKKESLET ... ALT ANDET ER LØGN«** .. og

helt op til Arkivar HVIDTFELDT'S Ord: »ROSTOCKMØDET ER BLEVET ET BEGREB I DANMARK«.

Det betyder, at Ophidselstidens Feber er forbi og at et sundt og fornuftigt Folk idag leder efter en jævn og fordomsfri Forklaring paa Besættelsespolitikens Gaader

Lad os derfor idag i en tredie og afsluttende Artikkel prøve at gi et Begreb om hvor rimelig og samvittighedsfuld vor Tankegang er med Hensyn til baade Rostockmødet og alt hvad derhen hører - og hvor umulig den derfor er at standse og holde nede.

— — —

At Pastor SCHMIDT gennem et langt Liv har vist sig som en renlivet Hædersmand - det bevidnes fra alle Sider. Men derfor kunde han jo godt være svækket paa Hukommelsen - nu da han er 84. Deri er jo intet nedsættende. Jeg forefandt imidlertid intet Tegn til en saadan Svækkelse. Naturligvis - det kunde skyldes en svækket Iagttagelsesevne hos mig selv, der er 76. Men saa kommer Momentet med Pastor SCHMIDT'S Slægtning Dr. JACOBSEN, der selv faar et **meget fint** Skudsmaal fra de norske Studenter. Iøvrigt har jeg ladet mig fortælle, at der nu eksisterer Vidner, der kan kortlægge MUNCH'S Færden i ROSTOCK fra Ankomsten og til han blev afleveret hos Rigsfører Himmler. Og hertil kommer det mærkelige: At de Vidner vil man IKKE afhøre. Det ER dog mærkeligt og faar absolut Vægtskaalen til at synke til Fordel for Pastor SCHMIDT - og for HIMMLERS egen Beretning om samme Møde.

Og hertil kommer to Fakta som ingen har bestridt:

1) Dr. MUNCH'S egen Dagbog eller Timeplan, der har et Tomrum fra Lørdag d. 16. Kl. 11 til Mandag d. 18. Kl. 10 .... og det mest afgørende:

2) CHRISTMAS MØLLERS to ubesvarede skriftlige Forespørgsler til Dr. MUNCH d. 14. April og d. 5. Maj 40. MUNCH hade blot behøvet at gi ham den ene Linje: »**Rostockmødet er Opspind**« - det har han altsaa hverken kunnet eller villet og saa blir det dobbelt paafaldende, at KOMMISSIONEN har IKKE villet afhøre MUNCH under Edsansvar. Og hvad skal vi andre saa tænke? Vi har jo alle fornylig set, hvorledes engelske Dokumentafsløringer direkte dementerer OFFICIELLE Paa-stande af baade MUNCH og MOHR om den dansk-tyske Ikke-Angrebspagt og dens Tilblivelse - og deraf paany faaet bekræftet, hvad Historien viser saamange Eksempler paa - at DIPLOMATISKE ERKLÆRINGER - selv de højtideligste - ikke skal tages for bogstaveligt. Tværtimod: Jo mer højtideligt de fremsættes, des mere »røgede« turde de ofte være.

Saa gaar vore Tanker til det tredie Hovedvidne i Rostock-sagen: BENT HOLSTEIN – en rank og ejendommelig Personlighed af dyb og inderlig Religiositet og med Forbindelser i de højeste Inderkredse – baade hjemme og ude. Han mente endda at vide MÆGET om Rostockmødet – helt ud i personlige Detailler. Selv døde han under Fængselsmishandlingerne i Vintren 45–46 – men hans Udsagn er direkte eller indirekte bevidnet for alle Retter af Mænd som Godsejer AXEL JUUL – Folketingsmand HARTEL – Stadsarkivar FLEMMING DAHL m. fl. Han var een af de første der blev sat fast ved Sammenbruddet og i Fængslet blev han behandlet somom det netop gjaldt om at faa Livet af ham. Hans jævne Cellekammerater fortæller om hans stilfærdige og usnobbede Væsen – hans Celleandagter – hans voksende Lungebetændelse – hans mange forgæves Ansøgninger om Hospitalet. – – Til sidst da han segnede under Stropeturene blev denne landskendte og højtansete Rigsdagsmand nærmest døende SMIDT op paa en Lastvogn og haanligt kørt paa Hospitalet, hvor han kort efter døde af en dobbeltsidig Lungebetændelse. Saa uhyggelig var den Tid, som man idag vil dysse ned.

Fra den døde BENT HOLSTEIN gaar Tanken til en anden af den danske Rigsdags anseteste Mænd den døde CHRISTMAS MØLLER, hvis Lig man fandt liggende i hans Hjem da han hade brudt med de altformaaende Udrensnings-Matadorer.

Og naar man saa betænker den Haan og de Skældsord hvormed man i denne fornemme Kommission trakterede ildsete Vidner – saa kan man ikke fortænke os andre i, at vi lægger To og To sammen og drager den Slutning, at ROSTOCKSAGEN er en Sag, som man ikke VIL ha undersøgt og hvor der alt-saa MAA være noget man vil skjule.

..Men hvad?

Forhaandsforhandlingerne naturligvis. Men KAN de længer skjules naar selv INFORMATION betegner Besættelsen som forud kendt og »ALT ANDET SOM LØGN«?

De HOLSTEINSKE Beretninger – hvorfra de saa stammede – var fulde af Detailler – nævnede foruden MUNCH – HIMMLER og RUDOLF JACOBSEN en Række Navne men virkede noget fjernt – ikke mindst fra en død Mands Mund. Pastor SCHMIDTs Beretning derimod lød saa enkelt og beskedent. Han nævnede blot MUNCH og sin egen Slægtning – blandede sig ikke i deres Ærinde men virkede netop derved saa troværdigt og satte derfor lige med eet de HOLSTEINSKE Beretninger i et nyt Virkelighedens Lys. Den gik derfor som et Ryk over det hele Land og satte et Sjuk i os alle.

Og lige med det samme kastede den et nyt Forklarelsens Lys over hele Besættelsen og dens Forhistorie – over den gnidningsløse Indmarsj – over DANSK-TYSK FORENING – over Kongens tyske Ordensuddelinger og STAUNINGS Forstaaelsesrejser – Statsradiofoniens Forstaaelsesforedrag – over VON KOHLS Indberetninger – HENNING DALSGAARDS »VESTERSØHUS 72« og over SOCIALDEMOKRATIETS og LAURITS HANSENS Forlig med Besættelsesmagten paa SANDKROEN i Oktober 1940.

Det hele kom med eet til at hænge sammen i een stor og naturlig Sammenhæng, der strækker sig lige fra I. C. CHRISTENSENS Berliner-Forhandlinger i 1907 over STAUNINGS London-Rejse og paafølgende LUNDTALE i 1937 – de danske Parlamentarikeres Samtale med den engelske Krigsminister i Foraaret 1939 samtidig med VON KOHLS Indberetning fra Berlin op til ROSTOCKMØDET i Marts 40 og den tæt paafølgende »9. April« paa AMALIENBORG.

Og den satte med eet den tyske Indmarsj i en hel ny Belysning.

Ti vel var den tyske Indmarsj 9/4 40 et »Overfald« – juridisk set – lisom den amerikanske Indmarsj i Grønland – den engelske paa Færøerne og Island og den russiske paa Bornholm – .

– Men et »Overfald« der altsaa i Forvejen – i 1907 – var varskoet og undskyldt som en tysk Forsvarsforanstaltning for det Tilfælde at Danmark ikke kunde garantere imod en engelsk Indmarsj paa dansk Grund. Derfor var det, at STAUNING i 37 rejste til London forat faa en saadan Garanti – men fik NEJ. England vilde intet garantere – og i samme Stund traf STAUNING sin Beslutning, som han proklamerede i Lundtalen (7/3 37) og med dette negative Svar tog MUNCH i Juni 37 til Berlin. Hvor paa Begivenhederne gik deres uundgaaelige Gang.

I Foraaret 39 kunde VON KOHL – STAUNINGS uofficielle Informator i Berlin – meddele, at **Krigen og Indmarsjen var uundgaaelig** og henstille en gnidningsløs Indmarsj mod en garanteret dansk Souverænitet. STAUNING og MUNCH accepterede og begyndte i Danmark underhaanden de Forberedelser – formodentlig de »Beredskabsforanstaltninger« »af den ene eller anden Art« som MUNCH sigter til Side 13 i sin Besættelsesberetning (Odense 46) – og MARTS 1940 fulgte saa Indbydelsen til ROSTOCKMØDET med HIMMLERS Stab FORAT UNGDAA UNØDVENDIGE PANIK OG ULYKKE. Og efter Indmarsjen udkommanderede den utrættelige STAUNING alt hvad der kunde krybe og gaa af danske betydende Kræfter forat GØRE DET UUNDGAAELIGE SAA GNIDNINGSLØST SOM MULIGT – ligefra SCAVENIUS og GUNNAR LARSEN –

KNUTZEN og THUNE JACOBSEN – BORBERG – BOMHOLT – NIELS BOHR og BODIL IPSEN og til hele sin stabile Fagfor­ eningsfløj med LAURITS HANSEN i Spidsen . . og med det Resultat, at Danmark – trods sin rædsomme Beliggenhed midt i hele Verdensslagsmaalet – slap forholdsvis helskindet gennem Katastrofen. Da Tysklands Stjerne dalede og Lidenskabens Bølger udefra lukkede sig over os – – da var det hele denne kloge socialdemokratiske Aftalepolitik, der hade reddet Danmark, og som nu de Uforstaaendes Vrede vendte sig imod. Og da var det svært at staa imod Vildskaben.

STEINCKE – den skarpeste Intelligens i nyere dansk Politik – smidig som en Aal men med et Retsind som en Granitblok – gik dristigt ind for sin Ven VON KOHL og erklærede i Retten, at »HADE VI BARE HAFT NOGLE FLER VON KOHLER« – og reddede ham – og SCAVENIUS – tør og stejl – stod Gang paa Gang i Højesteret og sagde god for de store Industrier som Regeringspolitikken hade udkommanderet – men alle os Snese­ tusender Landet over som ikke hade Raad til at gaa til Højesteret – os gik det ilde. Hade bare dengang STAUNING endnu levet, saa vilde han ha gjort lisom STEINCKE og SCAVENIUS og med sin store Autoritet ha holdt Haanden over – ikke alene Folk som KNUTZEN – THUNE JACOBSEN og LAURITS HANSEN me nover alle os Tusender som Landet over blot hade fulgt Regeringens Anordninger. Nu var han død – og Vildskaben gik sin Gang.

Det er godt at STAUNINGS gamle Parti nu har faaet det store Opgør i sin Haand. Det var SOCIALDEMOKRATIETS storstillede Fordragelighedspolitik – dets Koldblodighed og Ro der gennemførte hele Aftalepolitikken – fra LUNDTALEN over AMALIENBORG – KAPITULATIONEN og til SANDKROFORLIGET –.

Lad os tro og haabe – nu da Sindene er faldet til Ro – at det samme store Parti vil være i Stand til paa en smuk og værdig Maade at gøre Ret og Skel i al den Vildskab og Utilregnelighed, der ødelagde saamange Tusende lovlydige Lands­ mænds Liv og Lykke.

– – –
– – Som det sørgelige BAGSLAG efter den danske Rege­ rings kloge Fordragelighedspolitik under Besættelsen.

Lad det blive anerkendt, at naar de store Forvirringstider kommer, da kan en forstandig Menigmand hverken bygge paa forbigaaende Panikker eller udenlandske Dessiner men har kun sin egen folkevalgte Regerings klare Anvisninger at gaa

efter. Har vi fulgt DEM, MAA vi være sagesløse. Ellers hører alting op.

Vi prædiker hverken Had eller Hævn, men alle »tilbagevirkende« Domme, der i Tusendtal er fældet over lovlydige Landsmænd, der kun har fulgt Regeringens klare Fordragelighedspolitik, maa enten ophæves eller revideres.

I Ophidselsestiden er der – som altid i alle Ophidselsestider – begaaet sørgelige Forløbelse fra begge Sider. Modstandsfolkene har paa Forhaand sikret Amnesti for DERES Folks Forløbelse. Skal DEN Amnesti opretholdes, da er det uundgaaeligt, at en tilsvarende Amnesti gives til modsat Side.

Det er fra alle Sider indrømmet, at FRIKORPSFOLK og PARTISANER hver til sin Tid har været nyttige for deres Land og dets Politik, og er derfor hver til sin Tid bleven begunstiget af Regeringen. Det er derfor et Retfærdighedskrav idag, at begge Parter faar LIGE Anerkendelse, fordi det var modig Ungdom, der satte Livet ind da deres Land – I DET STILLE – hade HAARDT Brug derfor.

Og endelig bør de af Hr. STEINCKE paabegyndte Undersøgelser over de »Likvideredes« Skyld eller Ikke-Skyld føres til Ende.

— — —

ROSTOCKDISKUSSIONEN har i stadig voksende Kredse aabnet Landsmænds Øjne for, at der er MEGET, der skal afklares og tales ærligt ud om – og megen Uret der skal gøres god igen, før vort lille Folk finder sig selv paany.

Mon ikke Tiden skulde være inde? – Meget tyder derpaa. Og saa har den Diskussion ikke været ført forgæves.
